SVOBODA UKRAINIAN DAILY
СВОБОДА УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 181. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 23, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 23-го ВЕРЕСНЯ 1993. Ч. 181. РІК С.

РЕЗИҐНАЦІЮ УРЯДУ Л. КУЧМИ СХВАЛЕНО

Київ. — Як повідомило українське радіо, тут 21-го вересня на ранковому і вечірньому засіданнях 8-ої сесії Верховної Ради України депутати розглядали представлення Президента України Леоніда Кравчука щодо заяви прем'єр-міністра Леоніда Кучми про його звільнення з цієї посади за власним бажанням. Кілька разів голосували безуспішно — „за" резиґнацію Кучми бракувало голосів. Лише в останні хвилини вечірнього засідання, після наполегливого прохання самого Кучми, вдалося дійти до згоди. Вирішено прийняти резиґнацію Л. Кучми і висловлено недовір'я очолюваному ним Кабінетові Міністрів, а Президентові Кравчукові доручено зформувати новий Уряд. Верховна Рада внесе свої пропозиції стосовно кандидатур до складу нового Кабінету Міністрів.

Депутати ухвалили рішення, згідно з яким нинішній склад Кабінету Міністрів працюватиме доти, доки не буде зформований новий Уряд.

Л. Кучма у своїй промові наголосив, що в Україні перемагає анархія і вона зажене в могилу розбудову держави. На його думку, економіка тримається на діяльності керівників в реґіонах та на так званому червоному директораті. За 11 місяців, зазначив Л. Кучма, всі його намагання зупинити інфляцію були дискредитовані, Верховна Рада досі не схвалила закон про національну валюту. Нічого не зроблено для прискорення темпів економічної реформи та проведення малої приватизації. Щодо резиґнації, то вона, за словами Кучми, була запрограмована ще 13-го жовтня 1992 року, в час обрання його на посаду прем'єр-міністра.

Народний депутат Віктор Пинзеник на запитання, чому економіка не прогресує, а навіть регресує, відповів, що в Уряді нема того потенціяу людей, які б могли не тільки складно розповідати про реформи, але і втілювати їх у життя. На думку Пинзеника треба скасувати фіксований курс карбованця, монополію на імпорт енергоресурсів і зняти всі адміністративні перепони на експорт.

Незабаром появиться книжка — „Останнім шляхом Кобзаря"

Джерзі Сіті, Н.Дж. — У газеті „Літературна Україна" появилася стаття, в якій говориться, що невдовзі літературний ринок доповниться ще одним виданням великого формату в українському видавництві в Києві „Літопис". Голова редакційної колеґії — Микола Жулинський. Упорядкував і підготував тексти та фотоматеріяли Микола Новицький. Тираж 15,000 примірників.

Видання це відкривається „Словом до читача" Президента України Леоніда Кравчука.

У книзі цій, — пише М.Л Новицький, — „відтворено хронологію і дух походу-реквієму, присвяченому 130-річчю перепоховання Тараса Шевченка. Похід — то передусім спроба осмислити шлях Шевченка до нас і наш шлях до Шевченка. Ета пи, увічнення пам'яті Великого Кобзаря — це і похід 1991-го, її хвилюючими зус трічами з жителями українських і російських міст і перепоховання Кобзаря 1861 р., про яке йде окрема розповідь і роздуми відомих політичних та релігійних діячів, письменників і науковців про вплив Кобзаря на сучасне українське духовне життя".

Передплатити книжку „Останнім шляхом Кобзаря" можна через книгарню „Свободи". Передплата триватиме до 1-го грудня 1993 року. Ціна книжки після опублікування — 40 дол., для передплатників — 36 дол. Замовлення висилати на адресу: Svoboda Bookstore, 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302.

ПІКЕТУЮТЬ ВЕРХОВНУ РАДУ

Київ (УНІАР). — Тут у вівторок, 21-го вересня, роз почала працю 8-ма сесія Верховної Ради України, на яку прибули 371 депутат України, а також Президент Леонід Кравчук та прем'єр-міністер Леонід Кучма.

Пленарне засідання розпочалося хвилиною мовчання та вшанування пам'яті народного депутата України від Харківської області, члена Президії Верховної Ради Анатолія Чепурного, який несподівано помер 12-го вересня на 53-му році життя.

Депутати обговорили порядок денний, згідно з яким передбачено розглянути заяву прем'єр-міністра Л. Кучми про резиґнацію, проєкт програми Уряду, проєкт угоди про економічний союз, питання референдуму і проєкт нової конституції. Депутат від Рівенщини Василь Червоній розповів про конфлікт, що стався 13-го вересня у місті Сарни між депутатом Миколою Поровським і місцевою міліцією. Він повідомив, що громадськість збирає підписи під зверненням, у якому міститься вимога призначити депутатську комісію для розслідування обставин побиття працівниками міліції народного депутата М. Поровського, після чого останній потрапив до лікарні з потрясенням мозку. В. Червоній також запропонував передавати сесію Верховної Ради на площу перед будинком, щоб її могли чути пікетувальники, яких там зібралося близько 15,000. Цю пропозицію підтримав народний депутат Степан Хмара, який також запропонував розглянути питання про національну безпеку України, висловити недовір'я Кабінетові Міністрів і прийняти його резиґнацію в повному складі, розпочати кампанію оскарження Президента.

Вячеслав Чорновіл запропонував зняти міліційні редути на площі перед Верховною Радою. Від самого ранку там зібралося до 15,000 пікетувальників, серед яких багато львів'ян, що прибули до столиці на 40 автобусах. На гаслах, які тримають учасники пікетування, є вимоги висловити недовір'я Президентові, резиґнації Верховної Ради і Уряду. Представник Львівської делеґації Володимир Пронів у розмові з кореспондентом УНІАР заявив: „Кучму взагалі не можна допускати до влади, він є запроданцем України, він не поважає людей. Не може бути ніякої економічної угоди. Україна може прожити і без Росії. І Президент повинен добре подумати над тим, що він робить".

Представник демократичних сил Донбасу, шахтар з копальні ім. Засядька, сказав: „Ми говоримо: ні,

(Закінчення на стор. 3)

ЕУ-Д обговорювали на конґресі МАУ у Львові

Чикаго (ЕУ-Д). — В рамках другого конґресу Міжнародної Асоціяції Україністів у Львові 25-го серпня ц.р. відбувся круглий стіл, темою якого була справа „Енциклопедії Діяспори", яка редаґується в ЗСА. З основною доповіддю виступив головний редактор проф. Василь Маркусь на тему: „ЕУ-Д" — спільне зусилля вчених в діяспорі й Україні".

Участь у круглому столі взяли члени кореспонденти АНУ Володимир Євтух (Київ), д-р Марко Павлишин (Австралія), д-р Дарія Маркусь (Чикаго), д-р Юрій Бача (Словаччина), д-р Володимир Мокрий (Краків), д-р Юрій Сливка (Львів), та д-р Федір Погребенник, кандидат наук Володимир Трощинський і Олена Ковальчук (всі з Києва) та Лариса Кутилова й Ірина Нам (обидві з Томська, Росія). Головний доповідач порушив основне питання включення в редакційний та видавничий процес ЕУ-Д установ та науковців в Україні. В цьому напрямі ведуться переговори між редакцією ЕУ-Д та Інститутом соціології АНУ, які скоро будуть фіналізовані. До цих розмов включено мґра Володимира Баранецького, президента Фундації Енциклопедії Українознавства, що є одним із двох спонзорів ЕУ-Д.

Відкривається можливість створення редакційного відділу в Києві, де будуть заанґажовані наукові працівники відділу дослідження діяспори при Інституті соціології АНУ, а також деякі співробітники з-поза інституту та з-поза України. Мається на увазі головно осіб, що вивчають східню діяспору. До шести попередньо запланованих томів (західня діяспора) додається ще сьомий том про східню діяспору.

Всі виступаючі поділилися своїм досвідом та пропозиціями щодо матеріялів дотичних країн. При цьому при нагоді „австралійським" томом цікаві думки подав заступник редактора того тому М. Павлишин; про американський том розповіла Д. Маркусь, а В. Трощинський, що працював пів року в Чикаго, порушив практичні питання співпраці київського відділу з головною редакцією.

У вересні головний редактор В. Маркусь перебував у Києві з метою устійнення питань щодо реорганізації редакції ЕУ-Д, включно із розв'язанням справи друку майже готового „австралійського" тому.

(Закінчення на стор. 3)

ПРЕЗИДЕНТ Б. ЄЛЬЦИН РОЗПУСТИВ ПАРЛЯМЕНТ

Москва. — У вівторок, 21-го вересня, президент Росії Борис Єльцин в 20-хвилинному телевізійному зверненні до російського народу повідомив, що своєю президентською волею припиняє чинність З'їзду народних депутатів і Верховної Ради та призначає вибори у новий парлямент, який буде називатися Федеральним вічем, на 11-те і 12-те грудня цього року.

За годину до телевізійного виступу Б. Єльцина про його намір уневажнити парлямент було повідомлено амбасадора З'єднаних Стейтів у Москві Томаса Пікерінга. Невдовзі після виступу Б. Єльцина представник Державного департаменту у Вашінгтоні заявив, що Адміністрація ЗСА підтримує дії російського президента.

У своєму зверненні до народу Б. Єльцин підкреслив, що в цьому радикальному оновленні влади в країні не шукає особистої вигоди і сам пропонує, після того, як Федеральне віче розпочне свою працю, провести нові президентські вибори. Б. Єльцин сказав також, що цей його крок є єдиним способом захистити демократію і свободу в Росії, політику радикальних економічних реформ, тому він розраховує на підтримку усіх громадян держави.

Як і слід було очікувати, політична опозиція Б. Єльцина категорично виступила проти його рішення. Голова Верховної ради Руслан Хасбулатов закликав усіх російських робітників і селян до загального страйку, щоб „повернути країну у конституційне русло".

Віцепрезидент Александр Руцкой, не так давно позбавлений президентом Б. Єльцином усіх службових повноважень, потрактував президентські дії як „державний переворот" і проголосив, що бере обов'язки президента на себе, а також скасовує указ Б. Єльцина про уневажнення парляменту. Парлямент затвердив це рішення.

Спостерігачі і політичні експерти годяться в тім, що крок Б. Єльцина має під собою достатні підстави і його слід визнати законним. Наприклад, відомий знавець російської історії, професор Гарвардського університету Річард Пайпс вважає, що „так званий парламент не мав ніякого мандату. Стара конституція закінчилася, коли закінчився Совєтський Союз".

Тепер багато буде залежати від того, на чий бік стане армія. Покищо представники вищого командування заявляють, що армія дотримуватиметься політичного невтралітету.

У СВІТІ

КОЛИШНІЙ КЕРІВНИК військової розвідки Південно-Африканської Республіки генерал Кріс Пірітон передбачає, що країну чекає „десятиріччя екстремізму". Виступаючи цими днями на семінарі, організованому Інститутом політики в ділянці оборони, К.Тірітон сказав, що майбутньому урядові Південної Африки доведеться мати справу з агресивними силами як лівого, так і правого спрямування, які будуть намагатися відвернути країну зі шляху демократизації. Між іншим, генерал К. Тірітон сказав, що поліція не дасть собі ради з контрабандою зброї, тому у боротьбі з терористами не можна обійтися без військової розвідки.

КОЛИШНІЙ КАГЕБІВСЬКИЙ шеф Азербайджану, відтак перший секретар Центрального комітету Комуністичної партії республіки і член Політбюра ЦК КПСС Гейдар Алієв став офіційним кандидатом на пост президента Азербайджану. Гідним подиву є факт, що його кандидатуру висунули представники трьох релігійних конфесій — мусулманської, православної і юдейської. Партія Гуммет запропонувала кандидатом на президента віцепрезидента Товариства Азербайджан-Україна Закіра Тагієва, третім претендентом є лідер партії Єдність Азербайджану Каррар Абілов. Однак ні З. Тагієва, ні К.Абілова центральний виборчий комітет ще офіційно не зареєстрував, оскільки не зібрано потрібної для цього кількости підписів виборців.

В КАЇРІ, СТОЛИЦІ Єгипту, розпочала працю 100-та сесія Ради Ліґи арабських держав — на рівні міністрів закордонних справ. Її учасники схвалили мирну угоду між Ізраїлем і Палестинською визвольною організацією, однак заявили, що не мають наміру переглядати питання про припинення протиізраїльського бойкоту. На думку Фарука Шараа і Фаріса Буейза, сирійського і ливанського міністрів закордонних справ, причини, що колись спонукали арабів до запровадження бойкоту, все ще існують, перегляд цього рішення є можливий тільки після цілковитого відходу Ізраїля з усіх окупованих арабських територій.

В НЕДІЛЮ, 19-ГО ВЕРЕСНЯ, вулицями Берліну пройшло понад 10,000 демонстрантів, вимагаючи відкликати з Міжнародного Олімпійського Комітету берлінську пропозицію щодо проведення тут Олімпіяди 2000 року. Протести проти цієї ідеї розпочалися ще минулого року і їхньою причиною є загальне занепокоєння німців, що проведення Олімпіяди вимагатиме великих фінансових витрат, а це ще більше загострить економічні проблеми країни.

В ПОНЕДІЛОК, 20-ГО ВЕРЕСНЯ, літаки ізраїльських збройних сил обстріляли укріплення проіранської групи партизанів на півдні Ливану. То була перша бойова операція ізраїльського летунства від дня підписання угоди між Ізраїлем і Палестинською визвольною організацією. Представники військового командування уточнили, що повітряний напад здійснено на бази шіїтської терористичної організації Гезболла. Це була відповідь на дії ливанських партизанів, які обстріляли з мінометів і ракет дві варти міліції Південного Ливану.

ПОНАД 100 ЧЛЕНІВ З Каунаського підрозділу добровольців, котрий входив до складу міністерства оборони краю, пішли в ліси, щоб розпочати боротьбу проти теперішньої литовської влади. Як повідомляє вільнюська газета „Республіка", повстанцями керує лейтенант Йонас Маскавітс. Вони висувають політичні вимоги, трактуючи законно обрані структури влади „комуністичною зграєю".

І. ДЕМ'ЯНЮК ПОВЕРНУВСЯ ДО ЗСА

І. Дем'янюк на літаку в дорозі до ЗСА

Ню Йорк. — У середу, вранці, 22-го вересня, після семирічного ув'язнення Іван Дем'янюк, якого оскаржували, що він є „Іваном Грозним" з Треблінки, повернувся до ЗСА. Від самого початку судових обвинувачень І. Дем'янюк твердив, що він не є „Іваном Грозним", але це зовсім не перешкодило американцям видати його на суд до Ізраїля, а Ізраїлеві влаштовувати „циркові показухи". Коли ж Верховний суд Ізраїля уневажнив засуд кари смерти, то живи всіми силами старалися його все таки затримати в тюрмі, висуваючи інші оскарження. Вкінці у неділю, 19-го вересня, суддя Верховного суду Ізраїля відкинув домагання, щоб І. Дем'янюка судили за інші мнимі воєнні злочини.

І. Дем'янюка прямо з тюремної келії недалеко Тель Авіву, де він просидів останніх сім років, повезли на летовище ім. Бен Гуріона звідки звичайним пасажирським літаком він відлетів до Ню Йорку. З І. Дем'янюком у поворотній дорозі до ЗСА летіли син Іван мол., зять Едвард Нишник, кореспондент пресового агентства Ройтерс і конґресмен-демократ з Огайо, Джеймс Трафікант.

Департамент юстиції ЗСА також старався не дозволити на повернення І. Дем'янюка до ЗСА, але Федеральний апеляційний суд в Огайо видав наказ, щоб І. Дем'янюка впустити до ЗСА, бо цей суд перевірятиме чи не безправно І. Дем'янюкові було відібрано громадянство та видано на суд до Ізраїля.

В АМЕРИЦІ

У ПОНЕДІЛОК, 20-ГО ВЕРЕСНЯ, секретар Державного департаменту Воррен Кристофер подав до загального відома, що ЗСА впродовж наступних двох років дасть 250 міл. дол., на допомогу зміцнення ізраїльсько-палестинського договору, закликаючи при тому інші держави зробити те саме та якнайшвидше скликати для цього міжнародну конференцію. Офіційні чинники заявляють, що тих 250 міл. дол., це тільки початкова сума, яку вдалося зорганізувати впродовж кількох днів у порозумінні з Конґресом. ЗСА плянують представити більш конкретний п'ятирічний плян допомоги на вищезгаданій конференції, яку заплановано скликати у Вашінґтоні 1-го жовтня.

МИНУЛОГО ПОНЕДІЛКА, 20-ГО вересня, 11-річна американська дівчинка розпочала в Огаста, Мейн, свою 2,900-милеву повітряну подорож до Сан Дієго у Каліфорнії. Молоденька Вікторія Ван Мітер спрямувала в небеса одномоторовий літак типу Сессна-172 у товаристві свого інструктора Боба Баумгартнера без будь-якого занепокоєння — з благословенням своїх батьків і невеличкої групи рідних і приятелів. Якщо вона здійснить свій задум то буде наймолодшою із своєї статі особою, яка довершить такого діла. Вікторія, як твердить її інструктор, плянує особисто керувати літаком цілу подорож аж до Сан Дієго, куди з невеликими перервами плянують прибути в четв. 23-го вересня.

КОНҐРЕС 20-ГО ВЕРЕСНЯ схвалив пропозиції окремої комісії на закриття 130 військових баз по цілій країні. А голосами 83 до 12 Сенат відкинув пропозицію, щоб рекомендації окремої комісії, яка співпрацювала з Департаментом оборони зовсім не брати під увагу. Це вже третій раз впродовж останніх п'ятох років закриває Уряд ЗСА зайві військові бази, щоб заощадити видатки Департаменту оборони.

ВСІМ ВІДОМА ФІРМА-крамниця Сірс енд Робак подала до відома, що для того, щоб мати успіх у теперішньому керівництві, вирішено найняти до праці на керівне становище генерала Вілліяма Паґоніса, який під час війни в околицях Перської затоки був заступником ген. Нормана Шварцкопфа. Виявляється, що саме такої особи потрібно саме тепер компанії, щоб забезпечити її майбутність.

У СУБОТУ, 18-ГО ВЕРЕСНЯ, в Атлантік Сіті, Н.Дж., обрано нову „Міс Америку". Із 50-ох красунь обрано Кімберлі Айкен, американську муринку з Південної Кароляйни. Не легкою була праця суддів при обранні красуні, яка, крім всяких функцій „Міс Америки", буде також представляти Америку у виборі світової красуні „Міс Юніверз".

Клюби Ротарі помагають Україні

Група учнів зі Львова перед поворотом в гостині у Д. Гестера.

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Проминув вже рік, як наш щоденник писав обширно про інавгурацію першого Українського Клюбу — Ротарі в Києві, а ось недавно подібна церемонія відбулася у Львові. Як до того дійшло розповідав нам обширно активний член Ротарі Клюбу в Кларкстоні, Миш. інж. Любомир Гевко, який і був головним мотором поширення праці тих клюбів на Україну та створенням перших їх клітин. Власне кажучи, підготову до того почав він вже три роки тому, але тому що справа не була легка, щойно 9-го травня 1992 року відкрито святочно перший клюб у Києві із 69 членами.

При кінці місяця червня ц.р. відкрито другий Клюб Ротарі саме у Львові, який спонзорували чотири клюби із ЗСА, конкретно із північної Каліфорнії, де перебували на окремих відвіди-

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на Svoboda

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою —
За зміст оголошень Редакція не відповідає

P O Box 346 Jersey City N J 07303

Чи поворот до атомової зброї?

У минулому тижні виявилося, що сухопутній Китай рішений перевести новий нуклеарний пробний вибух десь недалеко Тихого океану. Два тижні тому Китай перевів його глибоко під землею на пустинній околиці. На телевізійному екрані показували, як президент Билл Клінтон закликає комуно-китайський уряд не робити такого експерименту, бо — правильно стверджував він — ніяка країна, що має атомову зброю, Китаєві не загрожує. Клінтон висловив надію, що Китай відмовиться від нових штучних експериментальних вибухів, націлених на удосконалювання й доповнювання існуючого арсеналу своєї ядерної зброї, — у зв'язку з приготуваннями до нової міжнародної Олімпіяди, яка має відбутися в Пекіні.

Запитаний журналістами — Клінтон потвердив, що усамостійнені країни Сходу Европи, колишні члени СССР, відмовилися користуватися нуклеарною зброєю. Він не назвав по імені ніякої країни, але відомо, що Росія й Білорусь підписали договір про непоширювання нуклеарної зброї (Старт-1) та що спершу Президент Леонід Кравчук і весною цього року генерал Костянтин Морозов склав у Вашінґтоні заспокійливу заяву і підписав дотичний документ. Але Клінтон відмовився відповісти журналістові на запит, як поведеться Америка на випадок, якщо Китай таки переведе свій експеримент, після якого вірогідно наступили б дальші подібні спроби.

Покищо це тільки вістки з ділянки збройної сили Китаю із згадкою про існування у світі цілого так званого Клюбу нуклеарних держав. Відомі такі члени Клюбу, як ЗСА, Великобританія, Франція, колишній СССР і Китай, — цей останній ніякого договору про некористування атомовою зброєю та непоширювання її — не підписав. Загальновідомо, що атомову зброю має Ізраїль, — підозрівають, що її має, або може осягнути в короткому часі Пакістан. Дотепер все ще Об'єднані Нації морочаться з Іраком, що його диктаторський президент Саддам Гуссейн мав неприховану амбіцію здобути таку зброю, поруч із хемічною.

Який глузд має цей новий шум довкола атомової зброї? Виходить, що вожді Китаю не вдоволяються корисною економікою своєї велетенської країни (територія Китаю приблизно рівна території цілої Европи від Атлантику по Урал), — але рішили вдосконалити свій арсенал зброї. Америка була першою, яка здобула атомову зброю. Совєтський Союз зламав монополь Америки, викравши в Америці тайну продукції — зробило це подружжя Розенберґів, чоловік і жінка, які працювали у засекреченій військовій ляболаторії. Вони заплатили життям за свою вірність московській централі комунізму, їх бо засудили на смерть і стратили на електричних кріслах, — але виявлення ними тайни продукції атомової зброї Москві — насправді започаткували процес створення загрозливої для людства епохи атомової зброї.

Трудно повірити, щоб таке божевілля могло відновитися на переломі XX і XXI сторіч. Але все у світі можливе. Міт про „жовту небезпеку" все ще є тільки мітом. У новітній історії записалися два тирани, які затопили у крові мільйони осіб — Сталін і Гітлер. З атомовою зброєю справа інша: ми чули від найавторитетніших військових фахівців, що найбільш засліплений фанатик знатиме, що у війні з використанням нуклеарної зброї не буде переможених ані переможців, бо буде катастрофа гірша від біблійного потопу. Існування підводних човнів з ракетами на різну віддаль з атомовими боєголовками вможливить зареаґувати на несподіваний напад. Медитації на цю тему — це покищо сюжет для автора, обдарованого надзвичайною фантазією, більшою, як її мав Жюль Верн. Але його фантазійні передбачування здійснилися. Нема меж для людського ума і нема меж для можливостей у світі.

МОСКОВСЬКИЙ ПАТРІЯХ Алексєй II, виступаючи на пресовій конференції на Алясці, став на захист сербів. На його думку, нема достатніх підстав трактувати їх як джерело насильства і кровопролиття в колишній Юґославії. Патріярх Алексєй II висловився проти санкцій ООН щодо православної Сербії, а також проти плянів збройного повітряного нападу на укріплення боснійських сербів.

Отож намагання України активізувати розробку доктрини реґіональної безпеки знайшло свій відгук у програмі семінару на тему „Україна і европейська безпека", який відбувся в Києві 21-го—23-го червня з рамени Північноатлантичної асамблеї. Це вперше подібний семінар відбувся у столиці однієї з країн-правонаступниць колишнього СССР. У доповідях підкреслено, поперше, бажання України отримати від ядерних держав ефективні, реальні ґарантії її національної безпеки, включно з зобов'язанням респектувати територіяльну цілість і недоторканість кордонів. Подруге, Україна висунула концепцію створення у Центрально-Східній Европі „Зони стабільности і безпеки", як складову частину загальноевропейської безпеки і як „важливий компонент майбутньої трансатлантійської системи безпеки від Ванкуверу до Владивостоку". Складовими учасниками цієї системи можуть бути всі країни від Балтійського до Чорного моря, які бажають співпрацювати в атмосфері довір'я і взаєморозуміння.

Точніші нюанси ініціятиви України подав у своїй доповіді „Внесок у будівництво безпеки для всіх"

Микола Світуха

КОНЦЕПЦІЇ БЕЗПЕКИ Е. БАЛЛЯДЮРА І Л. КРАВЧУКА

II

міністер закордонних справ України Анатолій Зленко („Голос України, 10-го липня 1993), звідкіля саме походять наші повищі цитати. Ініціятива України не передбачає укладення спеціяльних угод окрім спільної декларації, що міститиме взаємне поважання суверенности, територіяльної цілости, непорушність кордонів тощо. Декларація зобов'язувала б усі держави розвивати одна з одною „відносини тісного багатоплянового співробітства і створити систему спільних консультацій, яка ґрунтувалася б на засадах міжнародного права, суворому дотриманні основоположних принципів НБСЕ". Водночас, як результат декларації, мав би реалізувати діялог у галузі безпеки, взаємодія у питаннях відвернення і реґулювання конфліктів, тобто створюється „превентивний механізм" для випередження розвитку непередбачуваних подій. Розшириться також співробітництво в забезпеченні прав людини, прав національних меншин, транскордонна, в тому числі економічна, співпраця.

Як відомо, ідея реґіональної безпеки була запропонована Президентом Кравчуком ще в лютому при нагоді його офіційних відвідин в Угорщині. Президент Угорщини Арпад Ґонч поставився прихильно до цього концепту, хоч без сумніву потрібно було обговорити і узгіднити ще багато нюансів. Були розмови про такий концепт поміж Україною і Польщею та іншими країнами. Тоді, президент Єльцин проголосив ідею Росії взяти на себе односторонню відповідальність за безпеку і стабільність на цілій території колишнього Совєтського Союзу, незважаючи навіть потрібним поінформувати сусідні держави про такі наміри Росії. Такі і подібні ініціятиви Росії, включно із заявою парляменту про Севастопіль як російське місто, якраз потверджують потребу реалізувати доктрину реґіональної безпеки в Центрально-Східній Европі, причому пов'язаної з існуючими колективними структурами.

Загальна мета і ряд нюансів концепцій прем'єр-міністра Франції Балладюра і Президента Кравчука є схожими, якщо не ідентичними. Франція пов'язала свою ідею із структурою НБСЕ, організацією яка, на жаль виявилася цілком безсилою і неспроможною зарадити трагедії балканського конфлікту. В тому відношенні, незаперечною істиною є засада, що безпека будь-якої держави залежить у першу чергу від готовости її військових сил. Щойно на дальшому рівні стоять колективні зобов'язання чи міждержавні угоди, ефективність яких вповні залежна від наявности „політичної волі" серед партнерів. А все ж ініціятиви Балладюра і Кравчука зможуть виповнити загрозливий вакуум у самому центрі Европи з умовою, що їх підтримує більшість держав цього реґіону. Треба сподіватися, що дипломатичні представництва України в усіх країнах Заходу трактуватимуть це завдання як один з важливих пріоритетів.

Коли б так сталось, було б найдалі йдучим завершенням клича Миколи Хвильового „Геть від Москви". Кажу завершенням, а не здійсненням, бо Хвильовому йшлося у першій мірі про духове зірвання з Москвою. Коли б Україна стала членом Европейської Спільноти (ЕС) і НАТО, то здійснилось би те, про що Хвильовий і мріяти не міг. Та заки мало б прийти до здійснення такої економічної і політичної співучасти України в Заході, треба перше зміни духової настанови: щоб Україна стала духово частиною Европи. Нині можна прийняти, що духово европейською є Галичина. Може від біди і Волинь. Але східня Україна — глибоко в тенетах спіритуальної Росії. Галичину приєднало до Заходу католицтво. І це великий національний здобуток; вислід зусиль зорієнтованого на Захід українського католицького духовенства. Нині деякі кола в УГКЦ з політичних мотивів, з'єднати наші дві Церкви, намагаються привернути „східність" нашій Католицькій Церкві. А це шлях від Европи на схід...

Оце кілька думок заки

Микола Бараболяк

УКРАЇНА — ЧЛЕН НАТО?

I

з'ясувати питання включення України в ЕС і НАТО, як воно представлене на сторінках журналу „Форейн Афферс" за вересень-жовтень ц. р. Людині може забитися із зворушення серце, коли побачить у цьому журналі на початку статтей, як уведення до дискусії, мапку Европи, де показано Україну поруч Литви, Латвії, Естонії і Білорусії — під знаком запиту, вправді — як членів НАТО у 1995 році. Мусимо знову повторити: Україна не ставши духово західньою нарівні з іншими державами на цій мапі, не може стати частиною політичного й мілітарного Заходу — ЕС і НАТО. Та радісно, що промощується у світі думка, що Україна повинна належати до Заходу.

Ця мапка впроваджує читача в дискусію на тему будучої ролі НАТО, якому то питанню присвячене головно це видання „Форейн Афферс". Новий редактор цього журналу впровадив важливу зміну у його редаґуванні. Підібравши ведучу тему, він, для чіткого з'ясування справи, ангажує голоси „за" і „проти". Так і цьому останньому виданні поставлене питання ваги ЕС і НАТО. Питання ролі України у світі розглядається тільки в аспекті цілости справи забезпечення миру в Европі.

У першій статті п. з. „Будова нового НАТО" три автори, Р. Асмус, Р. Куґлер і Ф. Ляррабі, наукові співробітники відомої дослідчої корпорації „Ренд", придають НАТО велике нове завдання: забезпечити політичну стабільність і мир в епоху після закінчення холодної війни. Гряде бо небезпека для Европи і цілого світу від розгорілих націоналізмів і російського імперіялізму — впевнюють автори. Можлива нова ривалізація між Росією і Німеччиною. Конференція для Безпеки і Кооперації в Европі, хоч чисельна (53 члени), не здатна до дії. Не впорається теж із завданням „Західньо-Европейська унія", де не беруть участи ЗСА. Франція і Німеччина мусять приховати свої упередження до ЗСА (намагання позбутися контролі з-за океану) і у власному інтересі далі розбудувати НАТО, як єдино здатну організацію охоронити світ перед боротьбою усіх проти всіх у епоху після знищення СССР.

Щодо питання включення нових держав у НАТО, вони пишуть: „Не повинно бути сумнівів щодо членства Польщі, Мадярщини, Чехії, евентуально Словаччини. А що Росія? На Заході уважається у більшості, що Росія не є европейською державою. І Росія видимо розпускає свої крила на Захід. Є сумніви чи загалом вкорениться там демократія. НАТО, втягаючи в орбіту Заходу колишні сателіти чи частини СССР, мусить, одначе, бути дуже сенситивним, щоб у Росії не витворилося почуття, що будується нову залізну заслону. Врешті все залежить чи в Росії назріє демократія. Висновок: Росії не місце ні в ЕС, ні в НАТО..

Закінчення буде.

Юліян Мовчан

ЧИ В УКРАЇНІ ДІЙСНО АЖ ТАКА ВЕЛИКА БІДА?

I

„Україна підходить до критичної межі свого існування. Її суспільство становить в переважній більшості масу байдужого до української державности населення. Українські провідники так і не спромоглися створити якусь значну людську силу, яка була б готова стати на захист незалежної України. Створення нового механізму вільноринкової економіки, основаної на приватній власності, практично заблоковано..."

І так далі, і так далі, читаємо в статті „Без зрілої нації нема сильної держави" в київській газеті „Нескорена нація" ч. 12 за цей рік. Відомо, що подібну досить песимістичну оцінку ситуації у сучасній Україні можна часто бачити також на сторінках української преси в діяспорі.

Майже всі особи, з якими ми зустрічалися в Україні минулого серпня, вважають, що чи не найголовнішою причиною сучасної економічної кризи в Україні є катастрофальне знецінення (інфляція) курсуючого там купона (або карбованця — на банкноті подається те й інше). Нам сказали, що ціни на деякі продукти під кінець серпня там були такі

Ціна літри молока — 300 купонів, один кілограм м'яса — від 5-ти, 7-ми тисяч купонів, ковбаса за кілограм — 5—10,000 а то і більше купонів (залежить від якости), сир — від 1,000 до 5,000 купонів за кілограм, масло — 7,500 купонів, кілограм хліба — 180 купонів (а тепер має значно подорожчати), кілограм цукру, який видається лише за списком один раз на місяць, коштує 500 купонів. І т. д. Притому, ціни аж ніяк не постійні — вони, як це було до цього часу, постійно „скачуть" вгору, тобто, збільшуються. Чи відповідно до цього побільшуються також платні працюючих — це інша справа. Нам сказали, що так воно не є: пересічний заробіток робітника на місяць становить 40,000 купонів (чи карбованців), хоч деякі категорії працюючих заробляють до 100,000 крб на місяць. Але, якщо йдеться про пенсіонерів, то їх пенсії, звичайно, значно менші — 30, а то й менше тисяч карбованців на місяць.

З преси довідуємося, що згідно з ухвалою Верховної Ради, з 1-го вересня цього року мінімальна заробітна платня становитиме 20,000 карбованців на місяць, а мінімальна пенсія — 40,000 карбованців на місяць. Крім того, незважаючи на великий врожай в Україні цього року, хліб там від 1-го вересня подорожчав більше ніж в десять разів, тобто, буханець хліба коштує уже 1,000 крб, а платня за помешкання з 8,000 крб на місяць тепер підскочила там до 25,000 крб. Правда, з метою компенсації за підвищення цін на хліб та платні за утримання житла, встановлені додаткові грошові виплати.

Встановлено також новий курс карбованця до чужоземних валют. І так, доляр ЗСА в Україні тепер коштує 5,970 крб (хоч на чорному ринку дають 7—8,000), німецька марка — 3,543 крб (на чорному ринку — 5,000 крб), за російський рубель на чорному ринку — 7 крб, і т. д.

Та якби не було, але для людини, яка заробляє на місяць 20,000 крб треба працювати цілий тиждень аби купити кілограм ковбаси або одну сорочку. Та незважаючи на це, для туриста, який відвідує сучасну Україну, стає просто дивно і незрозуміло — як при такій дорожнечі наші люди дають собі раду? І то досить не погано! Незважаючи на всі негаразди, які там тепер існують, наші люди в Україні ніде не вмирають з голоду, рідко де побачите прошаків із простягненою рукою. І не тільки це.

Вийшовши на головні вулиці в Києві чи Житомирі, побачите багато веселих, добре зодягнених людей — і то краще та з більшим „смаком" зодягнених (зокрема, жінок), як це можна бачити по вулицях американських міст, де нехлюйство та ходіння у напівпорваних і брудних джінсах і досі не вийшло з „моди"...

А на запрошення зайшовши до хати наших українських земляків, майже завжди ви побачите не тільки ґарне умебльовання та кольорові телевізори, але також у деяких хатах величезні килими, якими обвішені не тільки стіни кімнат, але також дехто ними покриває підлогу. А посидівши в гостях в такому домі, помічаєте, як їдальний стіл непомітно все більше заповнюється різнорідними стравами — в тому числі кількома ґатунками ковбаси, сиру масла, солодких тістечок і т. д. і т. д — не кажучи вже про різного роду напої. І то в кожній хаті, куди ми були запрошені. Враховуючи велику дорожнечу продуктів, великі черги за хлібом і т. д., мимоволі напрошується питання: звідки наші родичі чи знайомі можуть роздобувати стільки грошей аби купити стільки харчів?

Дехто пояснює це тим, що багато наших людей, навчені бідою минулих років у довголітніх умовах комуністичної тиранії, аби бодай забезпечити себе та свої родини їжою, пообзаводилися т. зв. дачами — підміськими ділянками землі, де вони мають змогу кожного року садити та вирощувати різного роду городовину та овочі і тим самим забезпечити себе від недоїдання. Іншого роду люди — переважно молодшого віку та більш спритніші, аби вирівняти свій бюджет, займаються усілякою спекуляцією — включно з частими поїздками до сусідніх країн і т. далі.

Але й ці вияснення не дають остаточної відповіді на наше питання. Бо хоч багато людей мають присадибні ділянки, хоч чимало людей, замість того, щоб засукавши рукави, більше працювати, спекулюють або якимось нечесним шляхом привласнють собі продукти (не хочу сказати — крадуть), то все ж таки є і такі (і то переважно люди старшого віку), які не займаються ні тим, ні іншим. Де вони беруть гроші для купівлі харчів.

Або ще таке питання. Прибувши на Україну, ми дуже часто чули нарікання, що у зв'язку з тим, що Росія до мінімуму зменшує доставу нафти на Україну, все тяжче доводиться роздобути ґазоліну (або як там кажуть — бензину) на різного роду домашні та промислові потреби. Та незважаючи на це, і тут ми зустрічаємося з парадоксом, якого не так легко розгадати: а саме; якщо там так тяжко тепер роздобути ґазоліну, то де або як дістають її для своїх авт тисячі і десятки тисяч людей для своїх авт, яких, подібно, як і в Америці, можна бачити на всіх дорогах України? Дехто каже, що подібно, як інші дефіцитні товари, ґазоліну також можна купити за підвищену ціну на чорному ринку. На це можна відповісти: на чорному, чи „білому" ринку — це не має значення. Головно, що в країні ґазоліни ще є досить, якщо така велика кількість авт і досі може їздити по дорогах.

У користь того, що економічний стан в Україні тепер не є аж так критичним, як це намагаються його зобразити певні групи людей, виходячи із своїх політичних (чи краще б сказати — імперіялістичних) мотивів, промовляють також такі факти. Прибувши до Києва, попалася мені в руки ще одна невеличка газета — „Відомості", в якій за підписом Сергія Ярмолюка кинулася в очі невелика замітка — „Сира та сметани в Києві — хоч завалися і тому все це викидають куди попало". Автор подає, що згідно з інформаціями пресового центру Державного Управління Внутрішніх Справ (ДУВС) Києва, вчора, тобто, 18-го серпня ц. р. недалеко від кіно-театру „Київська Русь", на невеликій порожній галявині було знайдено велике звалище зіпсованих молочних продуктів — в тому числі сиру марки „Дружба", багато слоїків із сметаною" і т. д.

Закінчення буде.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПОДЯКА З МУРМАНСЬКА

Шановна редакціє! Українське Культурне Товариство Мурманська (УКТ) щиро вітає весь ваш колектив зі 100-річчям від дня заснування газети „Свобода". Ми також висловлюємо велику подяку Українському Народному Союзові за те, що вже не перший рік передплачує для нашого УКТ газету „Свобода":

В умовах, коли політика Росії привела до того, що ми не маємо змоги передплатити українську пресу, для нас особливо цінним є реґулярне отримування „Свободи", через яку маємо інформацію про те, що діється в Україні та як живуть українці Америки. Читаємо „Свободу" по черзі, крім того, двічі на місяць проводимо огляди вашого часопису.

Дякуємо також жертовним доброчинникам, які допомогли поповнити нашу бібліотеку українськими книгами, журналами і касетами, особливо Володимирі та Пилипові Демусам, Галині і Дмитрові Грушецьким, Олі Матулі, Зірці Данилюк, Володимирові Пасіці, Стефанії Барановській, Лесі Бурундук, Дем'янові Ґечі, Василеві Шухові, Іванні Зельській, Світлані Андрушків та багатьом іншим паням і панам, яких ми тут не назвали, але хочемо подякувати через вашу газету за їхні листи і матеріяли.

Бажаємо колективові Українського Народного Союзу і членам редакції доброго здоров'я та творчих успіхів. Ви робите добру справу для всього українства і молодої української держави, а нам допомагаєте виховувати своїх дітей.

За дорученням української громади Мурманська — голова УКТ Степан Скорбенко і відповідальний секретар Ала Марчук. Росія, м. Мурманськ, вул. Зої Космодем'янської 26, кв. 88 Марчук Алі.

ХТО СПРАВДІ ВИНЕН?

У „Свободі" з 4-го вересня ц. р. була стаття Миколи Рябчука п. з. „Незалежність на хліб не намажеш". У цій статті автор оскаржує український Уряд за те, що цей Уряд є, начебто, причиною теперішніх економічних трудностів в Україні, які є причиною ворожої настанови до українства великої частини населення України.

Автор каже, що донецький шахтар виявив кілька років тому готовість заговорити по-українськи, „якщо від того побільшає ковбаси". ... Він каже:... „коли б ті політики та подбали про вищезгадану ковбасу, хто зна чи не повернувся б на українство не лише той донбаський шахтар, а й шахтар кузбаський та караґандинський..."

Не хочу входити у тому листі в аналізу „психології ковбаси", як національно-будуючого фактора. Хочу тільки звернути увагу читачів на те, що М. Рябчук зовсім не згадує про зовнішні причини економічних трудностів України. Він не згадує про те, що основною причиною економічних трудностів України є економічна бльокада України потужною Росією, русофільська настанова Заходу та це, що після розпаду СССР Україна почала будувати свою державу від початків. Автор не згадує про те, що після розвалу СССР, Росія перебрала все: державний скарб, армію, фльоту, летунство, сотні будівель амбасад та консулятів по всьому світі і т. д. У цей самий час український Уряд починав будувати все від зера...

Коли ми об'єктивно оцінюємо дотеперішні осяги будівничих української держави, які починали від зера і будують серед великих зовнішніх трудностів, ми мусимо із великим признанням глядіти на Президента Леоніда Кравчука, на Уряд і перш за все на наш великий український народ.

Сьогодні (14-го вересня) появилася у „Свободі" довго ожидана передовиця: „У Росії багато гірше". У цій передовиці сказано, що у порівнянні з Росією в Україні „Не так то вже зле".

Чисельні громадяни, що в останніх тижнях відвідували Україну, приїжджають із дуже позитивними, деякі з ентузіястичними враженнями. Наш народ, який поніс у двох світових війнах і між ними жахливі втрати, живе і не втратив віри і надії.

Наша преса передрукувала недавно листа молодої львівської журналістки, мґра філософії Анжеліки Татомир, (яка готовиться до докторату, на тему „Філософія релігії"). Вона пише: „У нас, в Україні, найбільші надії на молодь... Вони велике майбутнє нашої Батьківщини, вони також і запорука, що справді самостійна Україна буде великою, могучою державою".

Дай це Боже!

Ярослав Татомир
Філядельфія, Па.

Нові плянування і нові можливості ЗУАДК

У принципі, нічого, здавалося б, не змінилося. ЗУАДК, як і попередньо, проводить допомогову діяльність, основуючи удільнювання допомог з пожертв нашої громади — більших і менших, зі щирих пожертв тих, що в них достатки не переливаються, та все ж виконують свій громадський обов'язок і посилають свою лепту, не раз супроводжуючи її зворушливим листом. Є й більші суми — від тих, що їм доля усміхнулася, і вони діляться щедро зі своїм ближнім — потребуючим українцем — в Україні чи в діяспорі. Це також зворушливо. І от з цих даткіа — рік за роком витворюється процес, що стабілізує допомогову акцію — таку дуже різнорідну.

Крім щирих, а не раз і щедрих пожертв української громади, є й інші джерела, що можуть служити тій же цілі. Це — американські допомогові агенції. Доступ до них можливий, однак, лише тоді, коли дана установа, що звертається до такої агенції, може виказатися на ділі своєю тривалою діяльністю, так би мовити, з власної кишені, отож із власних пожертв. Саме такою установою виявився ЗУАДК. Ще весною виповнено деталізовану і цифрово промовисту аплікацію, що докладно засвідчила своїми прилогами і точними даними, що наша установа діє і має свої успіхи, а головно, що вона має візію своєї майбутньої акції і її вислідів, зокрема в Україні, що так дуже потребує нашої допомоги. Отже, ЗУАДК міг подати таку вмотивовану аплікацію до Агенції Міжнародного Розвитку (АІД) в Вашінгтоні тільки завдяки щедрості української громади. Несподівано прийшло повідомлення від згаданої агенції, що ЗУАДК отримав дуже поважну субсидію (грант) у формі т. зв. „мечінг фонд", на проведення запланованих акцій. Екзекутива і дирекція ЗУАДК свідома того, що цього осягу не могло б бути, якщо б не було постійних пожертв від нашої громади. Для точнішої уяви, що представляє собою здобуття цієї субсидії, подано тут певний факт: аплікації на цей „грант" подала 91 організація, а тільки 12 з них отримали його, з того аж 8 російських і одна українська — ЗУАДК.

Призначений він для допомоги головно сиротинцям в Україні, з тим, що при сиротинцях будуть відкриті майстерні, де молодь сиротинців вивчатиме різні ремесла; отже буде з того користь і для них особисто і для суспільства. При сиротинцях будуть основані на Львівщині і Івано-Франківщині такі майстерні: столярська, направи авт, кравецька, прикладного мистецтва і ведення крамниць із вживаним одягом. Програма розрахована на два роки. Для вмілого користування тією сумою треба бути ознайомленим з введенням у життя цих програм. Для цього незабаром буде проведена триденна конференція у Вашінгтоні. Від Екзекутиви вже вислано листовну подяку за уділення цього „гранту". Поряд з листом надійшов до канцелярії ЗУАДК цілий еляборат, що вказує на те, як треба цю програму проводити в життя; програма проходить за місяцями, наприклад, у першому місяці наша установа зобов'язана на місці, на терені України, підшукати відповідних фахівців, які будуть проводити тими майстернями. Про осяги здійснення завдань кожного місяця треба впродовж двох років здавати точні звідомлення до агенції Міжнародного Розвитку разом з відповідними касовими прилогами. Отож є велика відповідальність за те, що і як наша установа проводитиме в життя ці допомогові акції.

Крім державних допомог є ще й значні допомоги конфесійних установ — чи то католицьких, чи протестантських. Саме таку значну допомогу для потреб України отримано від Католицької Благодійности, завдяки старанню Єпископа Владики Володимира Паски (Філядельфія). Є це медикаменти на суму 245,000 дол. Ці медикаменти є вже в Україні, в магазині представництва ЗУАДК у Львові. У справі точного розподілу цього шляхотного дару 3-го вересня поїхали Христя Сеник і Роксоляна Сіра, членки Екзекутиви ЗУАДК. Надіслані ліки забезпечать потреби 26-ти сиротинців у Львівській області, трьох — в Івано-Франківській і лікарні в Сокалі.

Представництво ЗУАДК діє також у Києві. Там ЗУАДК сконцентрував свою опіку над тими родинами з дітьми, які тільки недавно покинули вузьку 30 кілометрову зону Чорнобиля. Туди також посилають із ЗУАДК пачки з одягом і деякими ліками, згідно з поданими нам інформаціями від представника ЗУАДК в Києві.

Всі ці акції можливі тільки при активній підтримці праці ЗУАДК з боку нашої патріотичної і щедрої громади. Будь-яка грошева допомога для ЗУАДК принесе нам додаткові державні фонди у формі т. зв. „мечінг фонд", а це підсилить нашу допомогову акцію в користь українського народу.

Н. П.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Клюби...

(Закінчення зі стор. 1)

нах два представники заціkавлених клюбом зі Львова — а це Мирослав Гаврилів, що є головою Ротарі Клюбу, і його заступник Роман Дацько.

Розуміється і тут промотором був наш активний громадянин і пластун інж. Л. Гевко, який їздив на відкриття до Львова разом із представниками спонзорів. В часі інавгураційних днів відбулися у Львові також індустріяльно-технологічна виставка, концерт, зустріч із представниками міста та інші імпрези.

Як знаємо із попередніх звідомлень у нашому щоденнику, Клюби Ротарі це не лише товариська організація, але із своїм кличем „Служба понад усе" віддають вони широкі програми в більшості гуманітарної і освітньої допомоги, яка має і міжнародний характер, так у формі грошей, як досвіду та виміни професіоналістами.

Інж. Л.Гевко з'ясовує нам широку допомогу, яку вже розвинуто через існування Клюбу Ротарі в Києві, зокрема в допомозі дітям Чорнобиля у лікарнях та вишколі медичного персоналу. В близькому майбутньому заініційований інж. Л. Гевком „Проєкт Київ", до якого приступило 30 Ротарі клюбів в ЗСА буде спонзорувати разом з українською громадою стейту Мишиген приїзд транспортового літака „Мрія", який має забрати до лікарень Києва потрібний для хворих дітей лікарський виряд, ліки, медичне обладнання та інше. Три Ротарі клюби із ЗСА, як інформує інж. Л. Гевко, дали фонди на поїздку шести лікарів в Україну, де вони мали нагоду зробити понад 50 операцій.

Інж. Л. Гевко розповідає про Ротарі клюби.

Але крім гуманітарної допомоги, Ротарі клюби із ЗСА підтримують радо школи та виміну учнями. В Києві під їх опікою є експериментальна школа ч. 155, де частина навчання проходить в англійській мові, а частина в українській.

Новозаснований Ротарі Клюб у Львові взяв на початку під опіку одну місцеву школу, де буде дбати про защеплення усіх дітей на дитячі недуги та про іншу медичну опіку.

В цей спосіб, як запевняє нас інж. Л. Гевко Ротарі клюби відкривають широко двері у світ на взаємне пізнання, товариські зв'язки та виміну знання.

Про це відомо нам вже від минулого року, коли ми вперше мали нагоду зустрітися із членом Ротарі клюбу, який вже довший час займається організацією виміни студентами середніх шкіл зі Львовом, а це Доналдом Гестером. В його гостинному домі на Лонг Айленді ми зустріли групу учнів з львівських середніх шкіл, що саме після року перебування в ЗСА поверталися домів із своєю учителькою Марією Габлевич, яка не лише навчає, але є відомим перекладачем з англійської мови.

Цього року при кінці місяця серпня знову була нагода говорити із членами чергової групи, яка перебувала у різних американських родинах — членах Ротарі клюбів впродовж цілого року та навчалася у американських школах. Дев'ятеро молодих людей із різних середніх шкіл Львова були вибрані, як вимінні студенти та радо і весело розповідають про свої переживання, науку та теплу гостину в американському середовищі.

Розкинені вони були по цілих ЗСА від Тексасу до Ню Гемпшир — п'ять дівчат і чотири хлопці у пересічному віці 16 років. Усі вони мали знання англійської мови та їх вибрано ще весною минулого року для цієї програми, що її саме спонзорує Міжнародний відділ Ротарі клюбів.

На жаль, як довідуємося, не мали вони зв'язку з українською громадою, за вийнятком Ілони Баратули, яка мала щастя у Тексасі зустріти та запізнатися з родиною проф. Володимира Жили, відомого літературознавця та співробітника нашого щоденника. Ілона так захоплена опікою проф. В. Жили, що хотіла б повернутися туди на університетські студії.

Але вона одна із групи що бажала б повернутися до ЗСА, усі інші в унісон кажуть нам, що не хотіли б жити в ЗСА, хоча як було їм цей рік добре. Але... тут на їхню думку життя за швидке і не залишає часу на спілкування.

Сповнені враженнями і споминами від'їхали наші молоді українці, щоб у Львові вже в новому Ротарі Клюбі розповісти про свої переживання.

Рівночасно із молодими гостями зі Львова тут, американські учні середніх шкіл перебувають у Львові та навчаються в українських школах і живуть в українських родинах. Який це має позитивний вплив на молодих американців вказує лист, що його маємо на руках. Студент Адам Ле Конт, з Сентеріч, Н. Й., пише українською мовою до своїх господарів родини Печеняків у Львові. Він розпочинає листа: „Дорогі Мамо, Тато, Богдан і Дід!" Далі пише про своє теперішнє життя після повороту зі Львова, а закінчує: „Я надіюсь, що вас скоро побачу знову. Мені здається, що я вам не досить дякував і я дуже хочу вам ще дякувати. Я хочу, щоб ви знали, що я ніколи не забуду як ви мені допомагали і я дуже вдячний!"

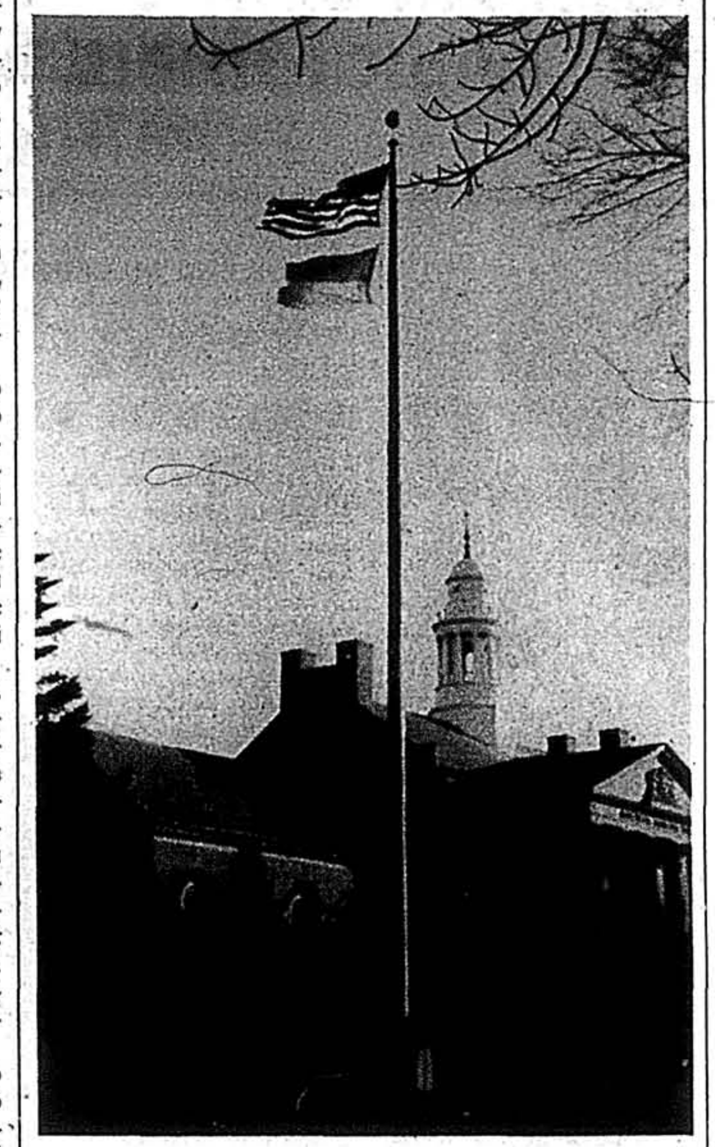
У листі Адам також питається чи це правда, що у Львові вже є Ротарі Клюб і як він працює.

Либонь можна нам сказати, що добре, бо тут вже знову перебуває нова група учнів зі Львова, як також таке саме число американських є у Львові.

Є читачі нашого щоденника, які висловлюють сумнів чи такі організації як саме Ротарі, Лайонс чи Ківаніс клюби, які є популярні в ЗСА і в цілому західньому світі, виконують корисні завдання та згідні із нашими релігійними поглядами.

Нам здається з цього, що мали ми нагоду досі почути і бачити, що така праця на допомогу Україні дуже а дуже корисна.

У Мейплвуді відзначено День Незалежности України

Американський і український прапори у Мейплвуді.

У вівторок, 24-го серпня, о год. 9.30 ранку, група жителів Мейплвуду, Н. Дж., та околиці зібралась у будинку міської управи, щоб відзначити другу річницю незалежности України.

Урочистість відкрив о. Євген Богуславський з місцевої української православної церкви св. Вознесіння молитвою, якою дякував Господеві за ласки та просив дальшої опіки для України та її народу.

Після цього посадник міста Роберт Ґресмір з радістю привітав понад 100 присутніх членів української громади та їхніх приятелів, заявляючи при цьому, що з великою радістю підписав проклямацію з нагоди другої річниці незалежности України. Проклямацію, яку схвалила одноголосно ціла Міська рада, відчитав сам посадник Р. Ґресмір та передав її координаторові цих святкувань Андрієві Кейбіді. У проклямації говорилося про прагнення свободи волелюбним українським народом і також підкреслювалося вклад американців українського походження у скарбницю політичного, економічного та культурного життя Мейплвуду і стейту Ню Джерзі. Передаючи документ, посадник дав розпорядження про вивішення українського прапору поряд з американським перед будинком Міської ради для відзначення цього урочистого дня.

А. Кейбіда подякував посадникові за його ввічливість до української громади та попросив о. Франка Шадяка з української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку закінчити ці святкування молитвою.

Н. Н

Пікетують...

(Закінчення зі стор. 1)

ні! Ні союзному договорові, ні економічному, ні політичному, ні військовому. Ми за соборну вільну Україну. Геть Верховну Раду. Купка сепаратистів спекулює на тому, що організовує страйки. Якщо нас не почують, ми не зупинимося і будемо домагатися незалежности як це робить народ Палестини. Свою незалежність будемо захищати зі зброєю в руках".

Голова проводу Конгресу Українських Націоналістів (КУН) Слава Стецько звернулася до учасників пікетування і закликала їх узгоджувати дії з КУН. „Ми тут усі хочемо, щоб наша демонстрація мала успіх, щоб нас не спровокували. Ми маємо запланована акцію нині, і маємо страйк, який буде всенародним 28-го вересня. Якщо ми сьогодні не досягнемо поставленої мети, то ми її досягнемо 28-го вересня шляхом всенародного страйку".

Народний Рух оприлюднив звернення, у якому сказано: „Кожен день праці Верховної Ради — це крок до дальшого зубожіння народу. Хто довів нашу економіку до кризи, а нас до жебрацького стану? Ті, хто нині — при владі, хто міцно тримається за крісла у Верховній Раді, Уряді та адміністрації Президента. Виступимо за негайне переобрання Верховної Ради, референдум про недовір'я Президентові, скажемо „ні" новому кабальному договорові".

ТРЕБА НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ

Звертаємося ще раз до вас за допомогою, щоби врятувати життя Мар'янки.

М. Романич

Як ми вже повідомляли, Мар'янка Романич — 13-літня невинна жертва жахливої радіяції нуклеарного вибуху в Чорнобилі. Народжена в Бродах коло Львова. В 1990 році лікарі у Львові поставили діягнозу — левкемія. Щасливим збігом обставин Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля в Шорт Гиллс, Н.Дж., допоміг Мар'янці разом з її мамою Любою Романич приїхати до Америки в березні 1991 року на лікування. Тут пощастило Мар'янці бути прийнятою до одного з найкращих шпиталів лікування дитячого рака в Америці, Єйл Ню Гейвен в Ню Гейвен, Конн., під опікою директора гематологічно-онкологічного відділу для дітей д-ра Пітера Бірдзлі. Її постійним опікуном і доктором став проф. Фоад Гайджар, спеціяліст і професор дитячої онкології в медичній школі університету Єйл. Вони обидва ствердили у Мар'янки лімфобластичну левкемію. І тоді вона перейшла хемотерапічне лікування під їх повною опікою. На цьому місці треба зазначити, що перебування в шпиталі, лікування, шпитальна обслуга і лікарів Мар'янка має досі безкоштовно.

За словами згаданих лікарів-онкологів, 65 відсотків дітей-пацієнтів у віці Мар'янки, які перейшли хемотерапію, повертаються до повного нормального життя. Та на превеликий жаль Мар'янка не належить до тих щасливців. Симптоми цієї жахливої недуги повернулися і Мар'янка вдруге перейшла хемотерапію. Зараз Мар'янка знову в ремісії. Д-р Бірдзлі і д-р Гайджар є дальше оптимістичного погляду і кажуть, що є ще один і єдиний повний надії порятунок для Мар'янки, а саме перещеплення кістного мозку, але якнайскорше. На сьогоднішний день Мар'янка має донора. Але без вашої допомоги вона не зможе перейти цю важливу операцію. Кошти перещеплення виносять 200,000 дол., яких ані Романичі, ані Комітет Допомоги Дітям Чорнобиля не мають. По сьогоднішний день вже зібрано 86,000 дол. на операцію Мар'янці.

Тож вдивляючися в ласкавий благаючих очей Мар'янки повної віри і надії на Божу і людську поміч, як на останній шанс видужання, та вслухавшися в невимовно ласкаві прохання мами Мар'янки, Люби Романич, Управа Комітету Допомоги Дітям Чорнобиля, Відділ Ню Гейвен, звертається до всіх людей доброї волі допомогти їй своїми жертвами у цьому благородному ділі врятувати її життя.

Щиро дякуємо всім, що вислали свої пожертви. Хай Господь Бог дає всім щастя і здоров'я. Ваші пожертви просимо висилати на адреси:
Marianka Foundation, 944 Rainbow Trail, Orange, Conn. 06477, або Showmut Bank, CCRF, Marianka Fund Acct. No. 4449913716, P.O. Box 5050, Hartford, Conn. 06102-5050.

Комітет Допомоги Мар'янці

Ювілейна міжкрайова пластова зустріч в Україні

З нагоди 80-річчя Пласту, ЮМПЗ-92 відбулося на Вовчій Тропі, Н. Й., в Америці. У зустрічі взяли участь представники всіх країн, де діє Пласт. Про це широко писала преса. Тепер хочу повідомити про ЮМПЗ-93, яке відбулося в Україні, на підставі часописів.

У „Шляху Перемоги" О. Романчук пише: „8 серпня у Львові відбулися святкування 80-річчя Українського Пласту. На ЮМПЗ з'їхалися ветерани Української Скавтської Організації Пласт з Канади, ЗСА, Аргентини, Великобританії, Німеччини, Польщі, Словаччини і, звичайно, з України. Біля витоків Пласту, що його організував у 1912 році в Галичині проф. Олександер Тисовський, стояли майбутній сотник і шеф летунства в УГА Петро Франко, майбутній полковник у Корпусі Січових Стрільців та Армії УНР Іван Чмола. З Пласту вийшла відважна хорунжа УСС Олена Степанів. Полковник Дмитро Витовський, організатор УГА і Державний Секретар Військових Справ ЗУНР, був виховником пластунів у Станиславові. Легальний Пласт 20-их і нелегальний 30-их років — став доброю школою патріотизму, підготови майбутніх провідників української нації під час Другої світової війни. Серед найвідоміших: генерал-хорунжий Роман Шухевич, Головний Командир УПА, член курення Лісові Чорти і співзасновник „Чорноморців" генерал- хорунжий Дмитро Грицай, Шеф Головного Військового Штабу УПА „Чорноморці", Олекса Гасин, Шеф Головного Військового Штабу УПА „Червона Калина", полковник Василь Сидор, Крайовий командант УПА-Захід, Омелян Грабець, Крайовий Командант УПА-Південь. В різний час пластунами були: Олег Кандиба, Микола Арсенич, Лев Ребет, Степан Бандера, Катерина Зарицька, Степан Стебельський і Зіновій Тершаковець та багато-багато інших, кого доля й провидіння повели на Голгофу української державности...

Майже в кожній країні світу державними провідниками є вихованці Пласту. Саме Пласт став рідною домівкою для професора математики Інституту технології у Ню Джерзі Воронки, який до того ж є заступником голови всеамериканської організації — Фонду допомоги дітям і молоді — жертвам Чорнобиля. Вихованцем Пласту є і нинішній радник Президента України Леоніда Кравчука д-р Богдан Гаврилишин, а радником Міністра оборони України генерал-полковника Костянтина Морозова став генерал американської армії Микола Кравців. І таких прикладів безліч.

На прес-конференції і під час урочистого відкриття пластового свята прозвучали думки про необхідність залучення до Пласту якомога більшої кількости дітей та підлітків. Український Пласт може і повинен на отчій землі стати тим рятувальним колом у морі бездуховости й аморальности, які, на жаль, заполонили наше суспільство. Серед тих, хто знайшов можливість приїхати в Україну були: голова Головної Пластової Ради д-р Любомир Романків, виконуючий обов'язки Начального Пластуна (до речі, всесвітньовідомий хемік), Голова Головної Пластової Булави д-р Орест Гаврилюк, Таня і Орест Джулинські з пластового проводу в Канаді, Євгенія Павлишин з Арґентини, Юрко Семків з Австралії, Святослав й Ігор Довговичі зі Словаччини, Володимир Базарко та Іванка Ганкевич зі ЗСА, Марта М'ялковська з Німеччини, Ярослав Гаврих з Великобританії, д-р Любомир Онишкевич, головний редактор журналу „Пластовий Шлях", і д-р Лариса Залеська-Онишкевич, співредактор. Відтепер журнал пластової думки й інформації „Пластовий Шлях" виходитеме в Україні. З його допомогою розбудовуватимуться пластові організації у Бразилії, Польщі, Словаччині, Литві й Латвії".

Програма ЮМПЗ-93 містила в собі перебування у пластових вишкільних таборах та в пластових виховних таборах. А смолоскипною естафетою Гора Маківка — Янівське кладовище, Львів, у якій взяли участь станиці у Стрию і Моршині та юначки львівського курення ім. П. Полуботка, відновилася перервана після 1939 року традиція проведення подібних естафет. Відбулися Панахида за пластунів, полеглих за волю України, та архиєрейська Служба Божа в Соборі св. Юра, покладення квітів та гірлянд до пам'ятників Т. Шевченкові й І. Франкові і пресова конференція світового проводу і крайового проводу України.

Говорилося там чимало слушних і мудрих речей, але нам найбільш припали до серця слова Любомира Романкова, голови ГПРади: „Завдання скавтінгу — підготувати добрих, демократичних громадян української держави". Він же наголосив на тому, що „у Пласті юні вчаться обирати і бути обраними, вчаться не конфліктувати, а шукати компромісів і гуртом приймати рішення, бути вдумливими, не діяти під впливом хвилевих емоцій. Це наука гармонійного життя у спільноті взаємної толеранції і вміння ставити інтереси держави над власними. Завдання пластуна є вносити в політичне життя злагоду а не сварки. Пластун означає те саме що скавт, тобто розвідник. І беручи до уваги сказане гостями, нашим пластунам таки припаде бути розвідниками на полі цілком нового для нас ставлення до життя, де не конче той, хто не з нами, є проти нас".

Від проводу Пласту в Україні були: О. Криськів, Б. Генега, Б. Гасюк і Топорович. Розказали про Пласт на рідних землях, заторкнули справу скавтінґу, бо в одній державі може бути тільки одна скавтська організація. А в Україні Пласт не один, є інші організації скавтського типу. З ними проблема в тім, що вони російськомовні — не російські і не проросійські, а власне „російськомовні". Ці скавти уважають себе дітьми України і готові для неї служити, але так вже сталося, що на сході і півдні мало хто з них володіє вільно українською мовою.

Марійка Чорна в часописі „Молода Галичина" подала коротку історію Пласту, але вона більше цікавилася самим святом, участю молоді і їхньою поведінкою.

Були й випадки, коли дехто домагався особистої зустрічі з проводом діяспори, бо його „усунули" від Пласту, а він же є головний „борець" і всім правду розкаже, або представник Ради Сеніорів із сантиментом згадував про те, що колись пластуни були політизовані, належали до УВО і брали участь у політичній боротьбі. І виразно натякав, що незле було б ім і нині так робити. Світовий провід разом з проводом України слухали і підкреслювали, що Україна потребує тепер не лише вояків, але й державних мужів. За приклад ставили Б. Гаврилишина та інших.

„А відтак ми пішли подивитися, що властиво роблять самі пластуни, поки їх провідники бавлять пресу. І те, що ми побачили, було значно цікавіше. На траві стадіону гамірно і весело гралися новаки. Ніхто ними не 'керував', самі собі укладали забаву і самі її реалізували. На трибунах курені і табори теж розважалися: хто співав, хто демонстрував свої гімнастичні таланти, хто балакав. А загалом пластовий люд жив своїм життям і нормально обходився без нагляду 'начальників'. Та ось подано сигнал до початку свята. І в мить все впорядкувалося — розбавлені, розсміяні, абсолютно „нездисципліновані" діти та підлітки за якихось п'ять хвилин зайняли свої місця, згідно з пляном свята. І свято почалось — строге, впорядковане і страшенно поважне у своїй першій стадії — молитва, шикування куренів, звіт таборів і куренів. Відбулася церемонія нагородження (відзначень): св. Юрія в бронзі отримали Б. Генега і Б. Гасюк, св. Юрія в сріблі О. Криськів. Під бадьору музику табір „Золота Булава" виписував такі несамовиті речі, на які тільки здатна людина 16 років. Якийсь юнацький курінь постановив довести, що найкраще танцювати аркана в три поверхи. А загалом кожна бриґада показувала і доводила як могла. „Лісова Школа" виконала суміш чарльстону з коломийкою. Загув бубен і якийсь табір зобразив дике плем'я на молитві. Єдиною організованою частиною забави було в'язання *пластового* вузла, коли 620 хлопців бігом, схопившись за руки, вив'язали собою цей знак братерства скавтів навколо ватри".

Під звуки військової оркестри Прикарпатської військової округи кінчилася забава. Догоряла ватра. Пластова молодь роз'їжджалася до своїх таборів. Велику Гру в Україні вже грають.

„Хочеться вірити, що Пласт повернувся в Україну назавжди і саме він зуміє з'єднати людей з Богом і людей з людьми, зуміє спрямувати ентузіязм підростаючого покоління на побудову української держави. Сьогодні пластові станиці є уже у 18 областях України, і треба сподіватися, що Міжнародна Скавтська Організація врешті решт визнає Пласт своїм повноправним членом.

„СКОБ!" — таке вітання в українських пластунів. Віримо, що незабаром цей пластовий клич, як і єдиний вид орла, котрий гніздиться у скелястих верхів'ях Дністра, злетить над всією Україною. А вірні Богові і Україні пластуни з честю понесуть свій символ — білу лілею на тлі золотого тризуба — у найвіддаленіші куточки отчого краю".

пл. сен. Слава Рубель, ПС

Досягнення молодого співробітника УНІГУ

Співробітник Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ) капітан Богдан Пискір закінчив своє наукове відрядження в Гарварді та прийняв посаду у відомому американському підприємстві Моторола. Він досліджував сучасні політичні проблеми України та Росії і не раз виступав на сторінках американських газет і журналів. Наприклад, щоденник „Ню Йорк Таймс", який 11-го січня ц.р. в редакційній статті домагався, щоб Америка не давала Україні економічної допомоги перед затвердженням нею договору про атомову зброю, 10 днів пізніше, 21-го січня, помістив листа капітана Б. Пискіра, де він вияснив, що проблема лежить не у поставі України до договору, але у небезпеці зазіхань північного сусіда на частини її території.

Приблизно місяць пізніше „Крищен Саєнс Монітор", впливова американська газета, помістила допис Б. Пискіра „Ukraine a Challenge to US's Russia Policy". Ця газета знана і респектована за те, що докладно і найбільш об'єктивно подає інформації про міжнародну політику. В цій статті капітан Пискір мав нагоду глибше висловити свої думки на тему американсько-українських відносин. У ній він підкреслює, що західня преса майже цілковито зіґнорувала великі стратегічні зміни, нові можливості, спричинені розпадом Совєтського Союзу і постання України як мілітарної сили. Україна без кровопролиття, без зайвих договорів і з підтримкою більшости совєтських військ в Україні стала третьою найбільшою ядерною силою у світі та з другим найбільшим військом в Европі. В цьому заслуга українського уряду, який давав нагоду військовикам, незалежно від їх національности, сповняти службу в Україні, не втрачаючи своєї військової ранги ані громадських прав. Укранський Уряд лише вимагав вірність „народові України". Тому вояки так численно підтримали референдум про незалежність України і присягнули їй льояльність.

У своєму дописі капітан Пискір звертає увагу на назріваючі проблеми, які пророкують непевність будуччини у Східній Европі. Одна з проблем це те, що Росія справді не прийняла факту незалежности України і її збройної сили. Друга — загроза ігнорування Заходом України і брак чіткої політики супроти нових країн Східньої Европи. Нині американський Уряд далі зосереджується на Москві, ніби Совєтський Союз все ще існує, не бачачи небезпеки віднови російської імперіялістичної психології. Він твердить, що бюрократична інерція і дальша тенденція бачити Европу поділену на американську та російську сфери впливу, створили вузький світогляд думання. Капітан Пискір закликає американський Уряд розглянути свою політику супроти України і пристосувати свої державні програми до нової ситуації у Східній Европі.

Надіємося, що дописи і виступи капітана Пискіра будуть першим кроком до здійснення цих цілей. Гордимося визначною ролею у підготові молодих науковців, як капітан Пискір, вишкіл, талант і авторитет якого можуть відігравати вирішальну ролю в майбутності України.

ФКУ

● ПРАЦЯ ●

ПОШУКУЄМО
ЖІНКУ до легкої домашньої праці і догляду над старшим подружжям. Харч і нічліг на місці. Платня за домовленням.

По інформації телефонувати: (914) 856-1292

ЖІНКА З УКРАЇНИ, 50 років, шукає роботу доглядати за старшою особою, з проживанням.
тел. 1-315-488-3708

Пошукуємо жінку
до опіки над малою дитиною і до домашньої роботи. Праця в Ню Джерзі. Нічліг і харчі включені.
(212) 673-0991

● РОЗШУКИ ●

ПОШУКУЮ мого родича, **БОРИСА БАЛКОВЕНКА,** або його рідних, з Одеси, нар. 1907 р. виїхавшого з Одеси 1921 р. адреса в Америці невідома. ПИСАТИ до: Россия 125299 МОСКВА ул. Космонавта 17/2/47
Богословськая Віолетта Й.

ПОШУКУЮ мого дядька, **ТАРАСА АЛБУЛА,** його дітей або внуків; нар. 1907—1911, в Південній Бесарабії; 1964 р. жив у Каліфорнії, адреса невідома. Писати до: Україна, 2800003 Хмельницький, вул. Завадського 34
АЛБУЛ СЕРГІЙ М.

● РОЗШУКИ ●

ПОШУКУЮ двоюрідного брата, **ІВАНА КОВАЛЬЧУКА** і двоюрідну сестру, **СОФІЮ КОВАЛЬЧУК** (дівоче прізв.) з Тернопільщини, замешканих в Лівінґстоні в ЗСА; дати нар. і ближчі адреси невідомі. Писати до: УКРАЇНА 283830 Тернопільська обл. Збаражський р-н. с. Красносільці
РИНДЮК МАРІЯ З.

ПОШУКУЮ **ПЕТРА ПЛАХОТІНА,** дітей або внуків, мого дядю, брата моєї мами; народженого 1880 р., с. Церковне (тепер Красне), Луганський р-н; виїхав 1920-го року до ЗСА, адреса невідома.
Писати до:
Україна, 330006 Запоріжжя вул. Лучевся 14/2.
Загорулько Григорій.